

58 NAVO

Aan de orde is het **tweeminutendebat Tweeminutendebat NAVO (CD d.d 06/07)**.

De **voorzitter**:

Aan de orde is het tweeminutendebat NAVO, naar aanleiding van een commissiedebat gehouden op 6 juli, eerder vandaag dus. Ik heet de minister van harte welkom, en uiteraard ook de leden die hier aanwezig zijn. De eerste spreker staat al klaar. Dat is de heer Sjoerdsma namens D66.

De heer **Sjoerdsma** (D66):

Voorzitter, dank. De Holodomor, de Oekraïense genocide. De regering van Oekraïne heeft ons verzocht om te kijken of wij die verschrikkelijke misstand willen erkennen. De Kamer heeft dat heel serieus genomen en heeft de CAVV om een onderzoek gevraagd. Dat onderzoek is ook retour gekomen en de CAVV heeft ons een advies daarop gegeven. Dat advies sluit eigenlijk heel goed aan bij het onderzoek van Lemkin, de uitvinder — als ik het zo mag zeggen — van de term "genocide" en ook de opsteller van de Genocideconventie, en hoe hij hiernaar kijkt. Hij noemde de Holodomor een klassiek voorbeeld van de Sovjetgenocide, van de uitroeiing van de Oekraïense natie. Hij identificeerde vier fases: de uitroeiing van de elite; de liquidatie van de Oekraïense orthodoxe kerk; de uithongering van de boeren; en vervolgens werd op het grondgebied van Oekraïne geprobeerd om met mensen met een andere nationaliteit de Oekraïners, de Oekraïense natie, te vernietigen. 2,5 miljoen doden, minimaal. Daarom de volgende motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de Holodomor, waarbij miljoenen Oekraïners omkwamen, werd gepland en uitgevoerd door het toenmalige Sovjetregime om het Oekraïense volk en hun identiteit te onderdrukken;

overwegende het bewijs dat het toenmalige Sovjetregime opzettelijk graanoogsten confisqueerde en de grenzen gesloten hield om te voorkomen dat Oekraïners konden vluchten voor de hongerdood;

constaterende dat 2023 het 90ste herdenkingsjaar van de Holodomor markeert;

constaterende dat met name sinds de Russische invasie in Oekraïne in 2022 veel landen binnen de EU, alsmede instituties zoals het Europees Parlement, officieel zijn overgegaan tot erkenning van de Holodomor als genocide;

spreekt uit de door het Sovjetregime opzettelijk veroorzaakte hongersnood in Oekraïne in 1932 en 1933 naar hedendaagse maatstaven te erkennen en te veroordelen als genocide,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:

Deze motie is voorgesteld door de leden Sjoerdsma, Brekelmans, Boswijk en Ceder.

Zij krijgt nr. 437 (28676).

De heer **Sjoerdsma** (D66):

Dank u wel.

De **voorzitter**:

Dank u wel, meneer Sjoerdsma, voor uw inbreng namens D66. Dan is het woord nu aan de heer Brekelmans namens de VVD. Hij ziet af van zijn inbreng. Dan heb ik alleen nog de heer Boswijk van het CDA.

De heer **Boswijk** (CDA):

Dank, voorzitter. Dank ook aan de minister voor het goede debat van vanmiddag. Ik vond het nog wel belangrijk om een aantal punten die wij hebben ingebracht, niet alleen vandaag, maar eigenlijk de afgelopen twee jaar, nog even extra te benadrukken. Dat is namelijk de structurele financiering van die 2%. We zien inderdaad dat daar in Vilnius op aangestuurd wordt. Er ligt ook een initiatiefwetsvoorstel, mede van onze hand. Ik moet heel eerlijk zeggen dat in het debat helaas niet duidelijk is geworden hoe het kabinet dat uiteindelijk gaat uitvoeren, dus we wachten de top in Vilnius af. Ondertussen zal het initiatiefwetsvoorstel doorgaan.

Het andere punt dat wij hebben gemaakt in het debat is de burden sharing en risk sharing. Wij zijn als CDA van mening dat wij te veel hebben geïnvesteerd in het gevecht van veraf, dat belangrijk is, maar dat we ook wel een opgave hebben in het gevecht van dichtbij; denk aan de medium and heavy tank brigades, waar ook de NAVO om vraagt. Ook daar hebben we nog geen bevredigend antwoord op gekregen, maar wij wachten ook daarvoor de top in Vilnius af, en ook of de motie die wij eerder hebben ingediend, aangenomen is, om in ieder geval tot een voorstel te komen waar ook de NAVO tevreden mee is.

Voor nu wensen wij beide ministers — in dit geval is de minister van Defensie hier aanwezig — veel wijsheid toe.

De **voorzitter**:

Dank u wel, meneer Boswijk. Ik heb de motie nog niet voor me, dus ik kijk heel even naar de heer Sjoerdsma. Was het een spreek-uitmotie? Ja. Want dan hoeft de minister die niet te appreciëren. Ik zit dus even te kijken of de minister nog behoefte heeft om te reflecteren op hetgeen de heer Boswijk zei, want er zat niet per se een vraag bij; het waren volgens mij vooral mededelingen van uw zijde, om nog mee te geven.

Dus ja, dan zou ik de minister eigenlijk vriendelijk willen bedanken voor haar aanwezigheid en dan zijn we hiermee aan het einde gekomen van dit tweeminutendebat.

De beraadslaging wordt gesloten.

De voorzitter:

Ik schors voor een enkel moment, zodat wij kunnen beginnen met het volgende debat.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.